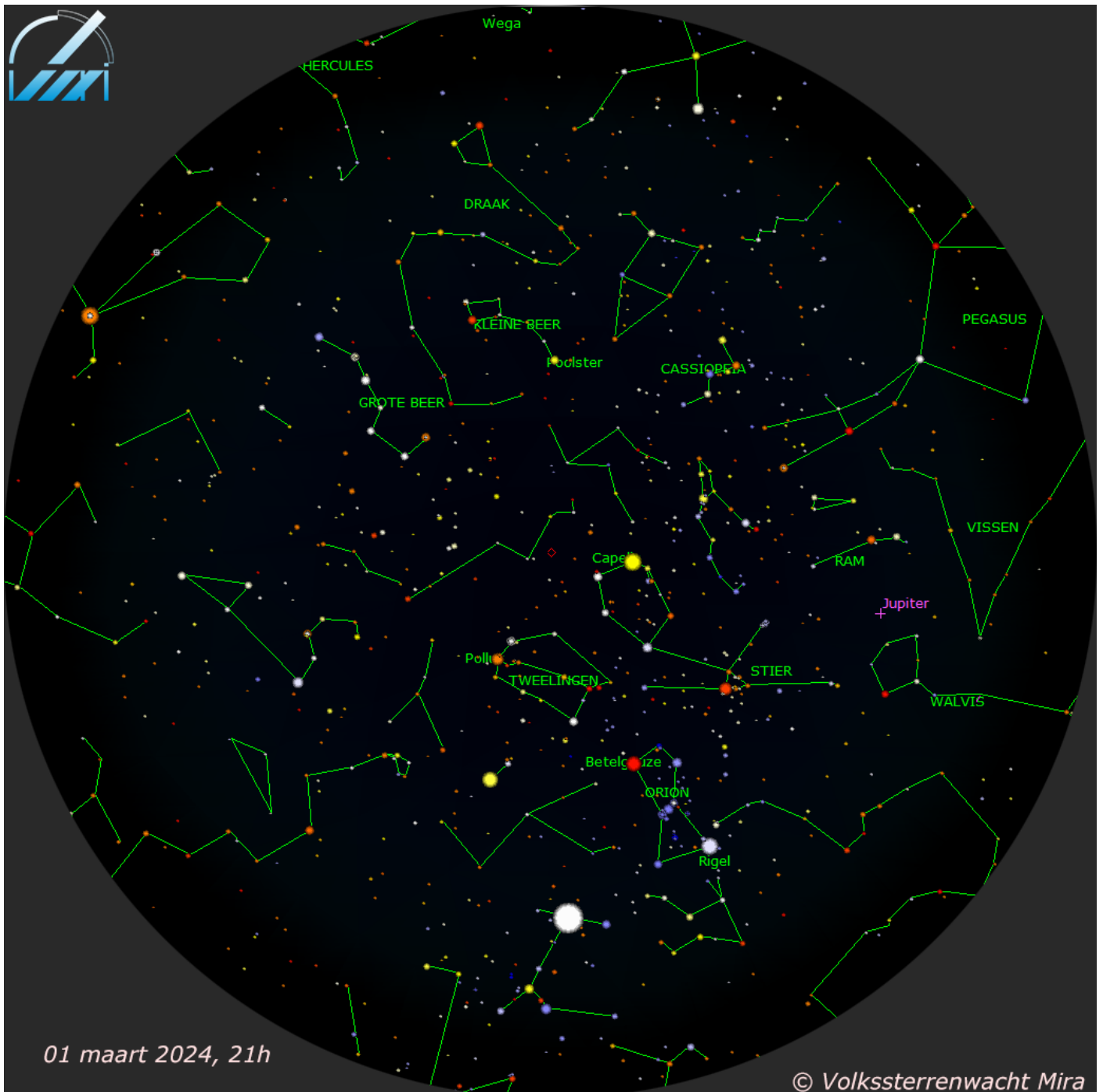

De sterrenhemel in maart 2024

Alle tijdstippen in deze kalender worden uitgedrukt in **Universele Tijd (UT)**. Voeg daar één uur aan toe voor onze Wintertijd (tot 30 maart), twee uur om aan onze Zomertijd te komen (vanaf 31 maart)...

Maanfasen:

Laatste Kwartier:	3 maart, 15h24m UT
Nieuwe Maan:	10 maart, 9h00m UT
Eerste Kwartier:	17 maart, 4h11m UT
Volle Maan:	25 maart, 7h00m UT
Laatste Kwartier:	2 april, 3h15m UT

Zon:

Datum	Zons-opkomst	Zons-ondergang	Begin astronomische schemering	Einde astronomische schemering	Begin burgerlijke schemering	Einde burgerlijke schemering
1/03/2024	7:25	18:24	5:31	20:18	6:47	19:02
8/03/2024	7:10	18:36	5:16	20:31	6:32	19:14
15/03/2024	6:55	18:47	4:59	20:43	6:17	19:25
22/03/2024	6:39	18:59	4:42	20:57	6:01	19:37
29/03/2024	6:24	19:10	4:23	21:11	5:45	19:49

Burgerlijke schemering: begint/eindigt wanneer de Zon 6° onder de horizon staat

Astronomische schemering: begint/eindigt wanneer de Zon 18° onder de horizon staat

Planeten:

In maart is het nog steeds **Jupiter** die de avondhemel domineert. Begin maart gaat hij nog zo'n 5h30m na de Zon onder, eind deze maand is dat al afgenomen tot 3h15m. Dus tegen midden april zullen we de reuzenplaneet stilaan verliezen in de avondschemering!

Venus konden we het grootste deel van februari nog zien aan de ochtendhemel, maar schoof dan héél snel richting de gloed van de opkomende Zon. Enkel wie een vrij uitzicht heeft op het oosten kan de eerste dagen van februari nog eens proberen: door de grote helderheid van de planeet kan men ze –toch bij héél transparante lucht- ook relatief diep in de schemering nog zien (en zelfs overdag voor wie een telescoop heeft).

Maar eind februari dook aan die ochtendhemel ook **Mars** op in de buurt van Venus. De planeet is wel nog véél zwakker als Venus, maar komt week na week vroeger op én wordt ook langzaam helderder (maar zal pas in januari volgend jaar op zijn best zijn). Eind maart komt hij al 50 minuten voor de Zon op, dus wie een vrij uitzicht heeft op de oostelijke ochtendhemel kan dan al eens een poging wagen om de **Rode** (maar in werkelijkheid vaal-oranje ☺) **Planeet** op te speuren.

Samenstanden met de Maan:

Elke maan(d) loopt de Maan haar traject langs de ecliptica, en komt daarbij steevast in de buurt van enkele heldere sterren of planeten. Ideaal voor beginnende waarnemers: de Maan fungeert dan als een stralende “wegwijzer” die u telkens weer een nieuwe ster of sterrenbeeld leert kennen...

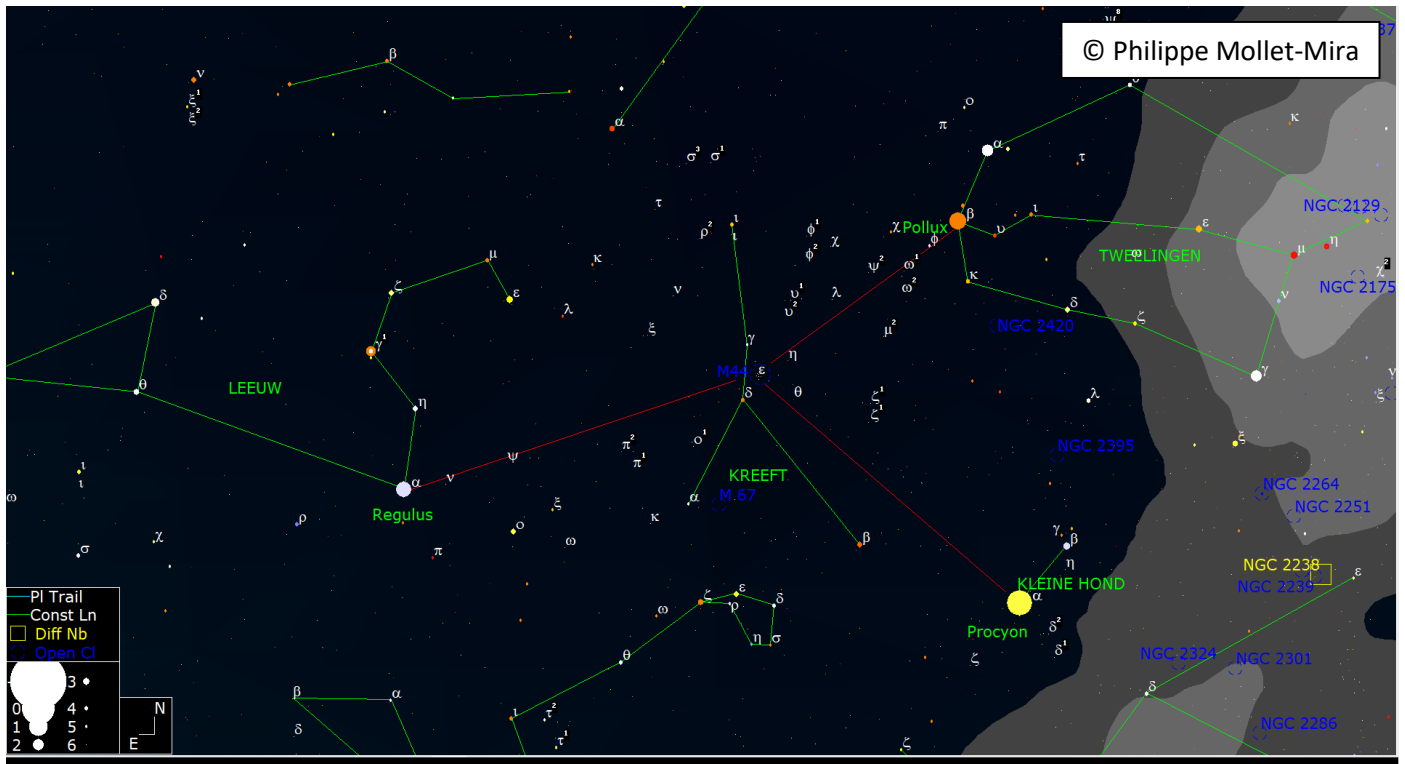
Vooraf de samenstand op 26-27 maart is héél nauw: 's avonds staan de bijna Volle Maan en Spica minder dan één graad uit elkaar!

Datum	Object	Avond?	Ochtend?
3/03/2024	Antares (Alfa Scorpii)		O
8/03/2024	Mars		O
8/03/2024	Venus		O
13/03/2024	Jupiter	A	
14/03/2024	Plejaden, M45 (Stier)	A	
15/03/2024	Aldebaran (Alfa Tauri)	A	
18/03/2024	Pollux (Beta Gemini)	A	

21/03/2024	Regulus (Alfa Leonis)	A	
26/03/2024	Spica (Alfa Virginis)	A	+ O
30/03/2024	Antares (Alfa Scorpii)		O

Deepsky in maart:

Aan de winterhemel wemelt het zoals gezegd van de open sterrenhopen. De vorige maanden bespraken we er al enkele fraaie, maar hier volgt één van de grootste blikvangers op de overgang van winter- naar lentehemel!

M44: deze sterrencluster draagt de bijnaam “de Bijenkorf” of “Praesepe” (de Kribbe) in het Latijn. En inderdaad doet deze overdaad aan sterretjes wel wat denken aan de uitgang van een bijenkorf, waar het krioelt van de bijtjes (wie durft nog zeggen dat sterrenkundigen geen fantasie hebben?)

Het is – na de Plejaden, maar die zijn dan ook buiten categorie- één van de helderste en mooiste sterrenhopen aan onze noordelijke hemel. Onder een donkere hemel kan je zelfs al met het blote oog zien dat hier “iets” staat: onder zo’n omstandigheden is ie dus héél makkelijk te vinden.

Deze open sterrenhoop staat in het sterrenbeeld Kreeft- wellicht wel het zwakste van de 12 sterrenbeelden uit de zogenaamde “horoscoop” (de **ecliptica** dus!).

En daar wringt dus net het schoentje: zodra er iets té veel lichthinder is (zoals op de meeste plaatsen in onze Lage Landen) wordt het juist extra moeilijk om M44 te vinden, door een gebrek aan heldere “zoeksterren”. Op héél slechte nachten moet men eventueel zelfs van héél ver vertrekken (zie bovenstaand zoekkaartje): maak een héél ruime driehoek met de heldere sterren Pollux (Tweelingen) - Procyon (Kleine Hond) en Regulus (Leeuw) => onze M44 staat dan quasi in het midden hiervan. Gebruik een verrekijker of de zoeker van een telescoop: dankzij hun grote beeldveld zal het na wat “rondzweepen” wel lukken om de cluster in beeld te krijgen!

Maar dan wordt het dan wel weer smullen: een héél grote hoop sterretjes (ongeveer anderhalve graad, dus zowat 3x de diameter van de Maan aan de hemel) – daardoor zelfs minder geschikt voor krachtiger telescopen wegens hun té kleine beeldveld.

Met een doorsnee verrekijker kun je al makkelijk een tiental sterretjes zien, maar het mooiste beeld krijg je door een grote verrekijker of een korte telescoop (20-25 x vergroting).
Dan doet het zijn naam alle eer aan: een zwerm rondzoemende bijtjes, bestaande uit ongeveer 75 sterretjes.

© Philippe Mollet-Mira

Een ruime opname van M44 en het centrum van het sterrenbeeld Kreeft (de twee helderste sterren in beeld zijn respectievelijk Delta en Gamma Cancri).

